ts i la Cultura

CONFERÈNCIES

«Problemes del català literari. El seu estat actual de fixació»

DISSERTACIO DEL SENYOR POMPEU FABRA

DIMECRES, a dos quarts de vuit del vespre, el senyor Pompeu Fabra donà, a la Universitat, la seva anunciada conferència sobre el tema "Problemes del Català literari. El seu estat actual de fixació". Pompeu Fabra establí les dificultats del gramàtic per a reduir a una gramàtica catalana diferents casos pràctics contagiats de la nostra llengua. Dubtes en l'ús corrent de certes paraules el, em; néixer, x substitutiva de l'antiga forma sc). El gramàtic es troba en una situació delicada en haver de decantar-se vers alguna de les dues formes, sobretot en les paraules accentuades a la darrera síllaba (naixés, per nasqués). = Allò que el gramàtic estructurà més tard fou la sintaxi. En l'època de la decadència, la influència castellana arriba no solament amb les paraules sinó, principalment, amb les construccions. La influència castellana dóna preferència al "lo" (el) quan representa al "lo" castellà, sobretot. "El qual" no s'usa mai en el català antic. Amb tot, la influència castellana fa que es diguin i es repeteixin en èpoques de decadència frases com aquesta "El pare quals fills". Més tard, alguns escriptors que s'adonaren de la influència castellana que transparentava aquesta frase pogueren dir, tan equivocadament com abans, aquesta altre frase "El pare quins fills". Altra de les interferències castellanes és l'ús del "doncs" causal substitutiu del "pues". = Les faltes de sintaxi —diu Pompeu Fabra— són difícils de descobrir i perilloses de corregir. = Passa altra vegada a remracar alguns casos d'interferència en la nostra llengua, entre ells l'ús del relatiu "que" que, fa alguns anys, quan era subjecte anomenaven "qui" per "que" quan no es referia a persones, sinó a coses. = Diu Pompeu Fabra que les coses més importants a fer per el gramàtic són, en primer lloc, fixar l'ús de les proposicions febles. Després, fer un inventari de les locucions i assenyalar quina preposició correspon a cada una. La tasca important del gramàtic a casa nostra ha de durar encara molt temps. El gramàtic ha de descastellanitzar completament l'idioma. Cada vegada que es repassa de nou el diccionari s'hi troben nous castellanismes. S'ha de crear també una llengua literària

ARTS

FULLS

Per quan el vuitcents ens passi de moda...

ESTEM en ulé tribut d'admiració al segle passat. Floreixen evocadors i retornadors al vuit-cents i sentim una estranya melangia davant totes les estampes velles. L'odi que tenim a la generació immediatament anterior a la nostra, requereix per contrast un cert amor a l'altra, i ens produïm d'acord a la necessitat de justificar un fenomen etern: el menyspreu al pensament i a la manera de fer del moment en decadència. Aquest fenomen eix n'ha produït altres secundaris. El saber "veure el vuit-cents" ha esdevingut de bon to en els medis intel.lectuals, i han sorgit—pocs casos,però ben característics—alguns valors de moda en quelcom on la moda no s'hauria pas en cotitzar, en art i en literatura. ¿Què poc més enllà del nas devien veure-hi els nostres pares—pensem—en menysprear aquest tresor del vuitcents, ells que inventaren la poca solta ens passi de moda el maneflejat vuit-cents, i en triar l'època que haurà de substituir-lo. Se'ns faria molt estrany,per exemple, haver d'admirar i descobrir subtileses en aquest brevissim espai—vint anys a comptar des defi de segle fins a la total liquidació de la guerra—plé de l'horrible "modernisme". I és molt possible que sigui així, inevitablement. Haurem d'extasiar-nos davant d'aquests films d'avant-guerra que ara ens fa riure a riallades, haurem de trobar graciosa una moda que ara trobem disgraciosa, i una literatura, i una arquitectura i un pensament que ara trobem de tot cor ridícols i poca cosa. Fa pocs dies un crític de cinema descobrí qualitats insospitades en un de tants films d'avant-guerra, i el curiós és que gairebé tothom coincidí en les seves apreciacions. Serà el començament?...

Pere CALDES

DEL MÓN DE LES ARTS

20 OBRES DE FORTUNY I 6 D'ANGLADA CAMARASA. — Entre les setanta obres que demà seran posades a la venda a la Sala Parés, formant la col.lecció de pintura catalana tan famosa de D. Ròmul Bosch Catarineu, sobresurten les vint magnífiques pintures originals de Marian Fortuny, que constitueixen el nucli més nombrós i selecte de les obres que el gran artista català té entre les col.leccions de Barcelona. Es també una excepció que puguin oferir-se sis obres d'Anglada Camarasa. Un dels pintors que avui dia obté major preu a tot el món. Es sumament impor-

Els amics dels Museus de Cata

Visita a la Col·lecció dumentària de Manu camora

AHIR al matí, la Junta de Museus de Barcelona convidà la premsa a visitar les instal.lacions de l'Exposició de la Col-lecció d'Indumentària de Manuel Rocamora, que ocupen diverses sales del Palau de Pedralbes.

Assistiren a l'acte el president de la Junta de Museus, senyor Josep Llimona, i els membres de la dita Junta, senyors Lluis Masriera, Carles Pirozzini i Ricard Opisso. També es trobaven presents el director dels Museus de Barcelona, senyor Joaquim Folc i Torres; el president dels Amics dels Museus, senyor Cases Abarca; els senyors Valenciano, Josep Pau Bosc, el secretari de la Junta de Museus, doctor Borralleres, i l'administrador dels Museus,senyor Pere de B. Tarragó.

El propietari de la col.lecció senyor Manuel Rocamora, qui assistia també a la visita, fou molt felicitat per haver aconseguit una col.lecció tan important.

Els invitats van visitar la col.lecció, que és veritablement interessantíssima.

L'exposició s'inaugurarà avui, a les sis de la tarda.

L'Associació Amics dels Museus de Catalunya comença així la seva activitat.

La finalitat de l'Exposició és donar a conèixer aquesta important col.lecció i, alhora, promoure un ingrés econòmic destinat a l'adquisició d'obres per als nostres Museus d'Art.

Hi ha doncs, l'actitud generosa dels Amics dels Museus de Catalunya en organitzar-la, i la del col.leccionista que deixa la col.lecció perquè es beneficii de l'exhibició d'aquesta el públic i, a la vegada, el Museu n'obtingui un acreixement.

L'Associació Amics dels Museus de Catalunya compta avui, ja amb un nombre considerable d'associats, entre els quals figuren la majoria dels nostres col.leccionistes i amics de l'art. Formen la seva Junta directiva els senyors Pere Casas Abarca, fundador i president; Ferran Benet, vicepresident; Joan Pau Bosch, secretari; Manuel Rocamora, tresorer; senyores Tresa Estany de Lacambra i Isabel Llorach, i els senyor Oleguer Junyent, Alexandre Soler i March i Josep Valenciano, vocals. A més d'aquesta Exposició inicial, l'Associació, d'acord amb la Junta de Museus, prepara altres exposicions i festes.

L'Exposició de la col.lecció Rocamora s'inaugurarà avui, a les sis de la tarda. L'acte se celebrarà a la Sala de Conferències del Museu de Pedralbes, en el qual la col.lecció és instal·lada.

La instal.lació a l'altura de les del Museu de Pedralbes, constitueix un marc digne del conjunt de peces de

nar. Hi ha algunes
des d'època, amb vest
ra de vitrines donant
teriors habitats. La re
es posat en vitrina.

La col.lecció del sen
camora és de les més
panya, i, sens dubte,
tant d'indumentària c
gles XVIII i XIX, car
joria dels vestits exp
xen de cases senyoria
i de les principals ci
Catalunya, i, en co
testimonis de la vida
nostre país en aquells

Hi ha una sala des
ces del segle XVI i X
lles rarissimes. Tres
XVIII amb bona rep
períodes Lluís XV, L
lució Francesa i Co
és dedicada als perío
màntic, Isabeli a fi de
plen tota la XIX cent

Hi ha, ultra els mar
tits complets, belles
sabates, ocupant dues
corresponents als seg
i XIX, guants, ventall
ba interior, elàstics,
mes, capells, bosses,
joies, botons sivelles,
capítol històric de
aquelles èpoques.

L'Exposició estarà
juny al 2 de juliol,
a dos quarts de due
quatre a set a la tard
rari regirà per al M
bes, mentre estigui ob
Com sigui que la f
dels Museus de Cat
brar-la és la de reca
enriquir les col.lecci
ques de Barcelona, a
d'entrada usual al M
sete, caldrà pagar un
trada a l'Exposició,
drà a la porta del lo
preu també d'una pe

Ha estat editat un
posició descriptiu de
exhibits, que constitu
molt interessant per
història de la indume
segles (XVII, XVIII i
dactat el propi col.lec
Manuel Rocamora.

Després de visitar
posició, els invitats i e
de la Junta de Museu
la Font del Lleó, on es
banquet. Aquest fou p
ments de les dites Ju
Rocamora i pels se
Ventalló. En acabar e
els parlaments el seny
ca, i seguidament va
nyors Llimona, Folc